

A new record for spider fauna of Turkey, *Stalagtia thaleriana* Chatzaki&Arnedo, 2006 (Araneae; Dysderidae)

Kadir Boğaç KUNT ^{*1}, Ersen Aydın YAĞMUR ², Ahmet KÜRŞAT ³

¹ Araknoloji Derneği, Eserköy Sitesi 9/A Blok No:7 06530 Ümitköy, Ankara, Turkey

² Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zooloji Seksiyonu, 35100 İzmir, Turkey

³ Gaziantep Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 27310 Gaziantep, Turkey

Abstract

The morphological characters of *Stalagtia thaleriana* Chatzaki&Arnedo, 2006, which is a new record for the spider fauna of Turkey, are given in this paper.

Key words: *Stalagtia thaleriana*, spider, Turkey, fauna, new record

----- * -----

Türkiye örümcek faunası için yeni bir kayıt, *Stalagtia thaleriana* Chatzaki&Arnedo, 2006 (Araneae; Dysderidae)
Özet

Bu çalışmada Türkiye örümcek faunası için yeni bir kayıt olan, *Stalagtia thaleriana* Chatzaki&Arnedo, 2006'nın morfolojik karakterleri verilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Stalagtia thaleriana*, örümcek, Türkiye, fauna, yeni kayıt

1. Giriş

1837 yılında, Alman entomolog "Carl Ludwig Koch" tarafından Örümcekgiller (Araneae) takımının bir familyası olarak oluşturulan Dysderidae; günümüzde 24 cinsle bağlı 498 türle temsil edilmektedir (Platnick, 2009). Dysderidae familyası mensupları, genellikle Akdeniz ve çevresinde dağılım gösteren, küçük ve orta boylu, gececi örümceklerdir. Yaşam ortamı olarak taş altı, yaprak döküntüleri gibi toprakla bağlantılı, ılık ve nemli alanları tercih ederler (Chatzaki ve Arnedo, 2006). Familyanın, *Parastalita* Absolon & Kratochvíl, 1932 ve *Stalita* Schiödte, 1847 gibi bazı cinsleri ise yeraltı yaşamına uyum sağlamış türleri içerir. Bunlar uyum süreçleri içerisinde gözlerini kaybetmiş ve ileri ya da geri kazanımlar elde etmişlerdir (Kuntner vd., 1999).

Ülkemizden Dysderidae familyasına ait ilk kayıt, 1876 yılında İtalyan doğa bilimci "Pietro Pavesi" nin "Gli Arachnidi Turchi" adlı eserinde verdiği, İstanbul'dan toplanan ve kozmopolitan bir tür olan *Dysdera crocata*'ya aittir. (Karol, 1967). Pavesi'den sonra, özellikle Avrupalı araknologlar, ülkemizin dysderid örümceklerine dair çeşitli çalışmalar yürütmüşlerdir. Bunlardan; Nosek (1905), Brignoli (1978) ve Deeleman-Reinhold & Deeleman (1988) ülkemize endemik bir çok türün ilk kez tanımladığı çalışmalar olmaları bakımından önemlidirler.

Son verilere göre, Dysderidae familyası ülkemizde 6 cinsle bağlı 42 türle temsil edilmektedir (Bayram vd., 2009). Bu çalışmanın amacı; 2006 yılında Yunanistan'ın Girit adasından tanımlanan ve Girit endemiği olarak bilinen *Stalagtia thaleriana* türünü, Türkiye örümcek faunası için yeni olarak kaydetmek ve türün morfolojik özelliklerini

* Corresponding author / Haberleşmeden sorumlu yazar: bitkilerim@gmail.com

detaylı olarak vermektir. Bu çalışma ile birlikte Dysderidae familyasının ülkemizde temsil edilen cins sayısı 7'ye, tür sayısı ise 43'e yükselmiştir.

2. Materyal ve yöntem

İncelenen materyal, çalışma alanından (Şekil 1) el aspiratörü ile toplanmış ve doğrudan %70'lik etil alkole alınmıştır. Tür teşhisi Olympus SZ61 marka stereomikroskop vasıtası ile; türün, Chatzaki ve Arnedo (2006) tarafından tanımlanan erkek üreme organı özelliklerine dayanılarak yapılmıştır. Tanımlamada kullanılan vücut ölçümlerinde de, yine Chatzaki ve Arnedo (2006) referans alınmıştır. Materyal, Araknoloji Derneği müzesinde muhafaza edilmekte olup, metin içerisinde verilen tüm rakamsal birimler milimetre cinsindedir.

Metin içerisinde kullanılan kısaltmalar ve açıklamaları şöyledir. **AL**, abdominal uzunluk; **CL**, karapaks uzunluğu; **CWmax**, karapaksın maksimum genişliği; **CWmin**, karapaksın minimum genişliği; **AME**, ön orta gözler; **PLE**, arka yan gözler; **PME**, arka orta gözler; **AMEd**, ön orta gözlerin çapı; **PLEd**, arka yan gözlerin çapı; **PMed**, arka orta gözlerin çapı; **ChF**, keliser dışının uzunluğu; **ChG**, keliseral oluğun uzunluğu; **ChL**, keliserlerin toplam uzunluğu (yan-dış görünüm itibarıyla); **Ta**, tarsus; **Me**, metatarsus, **Ti**, tibia; **Pa**, patella; **Fe**, femur; **Tr**, trokanter; **C**, koks; **CO**, kondüktör; **E**, embolus; **T**, tegulum; **MTAS**, Araknoloji Derneği Müzesi, Ankara, Türkiye

Şekil 1. Çalışma alanı (●= Karagöl, İzmir)

3. Bulgular

Stalagtia thaleriana Chatzaki&Arnedo, 2006

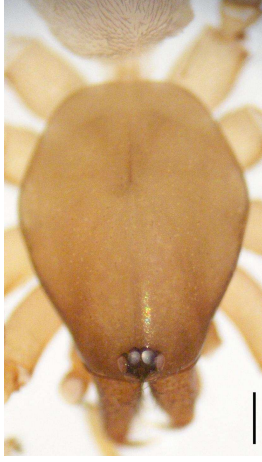
Tip yeri: Ano Meros, Rethymno, Girit, Yunanistan

İncelenen Materyal: 1 erkek (♀) (MTAS), İzmir, Yamanlar Dağı, Karagöl (38°33'26.00"K; 27°13'11.00"D), 28. XI. 2008, Taş altı.

Tanımlama: Ölçümler (MTAS/Dys:0903-01)—**AL**, 2.5; **CL**, 1.9; **CWmax**, 1.4; **CWmin**, 0.7; **AMEd**, 0.1; **PLEd**, 0.1; **PMed**, 0.08; **ChF**, 0.3; **ChG**, 0.3; **ChL**, 0.6

Karapaks pürüzsüz; önden arkaya doğru gittikçe açılan bir şekilde açık kahverengi. Karapaksın baş kısmı, göğüs kısmına nazaran oldukça dar. Fovea belirgin (Şekil 2). Gözler birbirine yakın. AME arasında belirgin bir boşluk var. Abdomen grimsi kahverengi çok sayıda ince ve kısa tüyler ile kaplı. Sternum, labium ve maksillalar açık

kahverengi. Sternumun kenar; labium ve maksillaların uç kısımlarında ince uzun grimsi kahverengi tüyler (Şekil 3). Keliserler kıllı granülü; keliseral oluğun her iki yanında çok sayıda uzun ince açık kahverengi tüyler. Bacaklar sarımsı, açık kahverengi. Patella III'ün dorsalinde yer alan sert diken belirgin ve türün belirleyici özelliği olması bakımından önemli (Bakınız Chatzaki ve Arnedo, 2006) (Şekil 4). Bacak ölçüleri Tablo 1'de verilmiştir.

Şekil 2. Karapaks (Ölçek çizgisi, 0.5 mm)

Şekil 3. Sternum (Ölçek çizgisi, 0.2 mm)

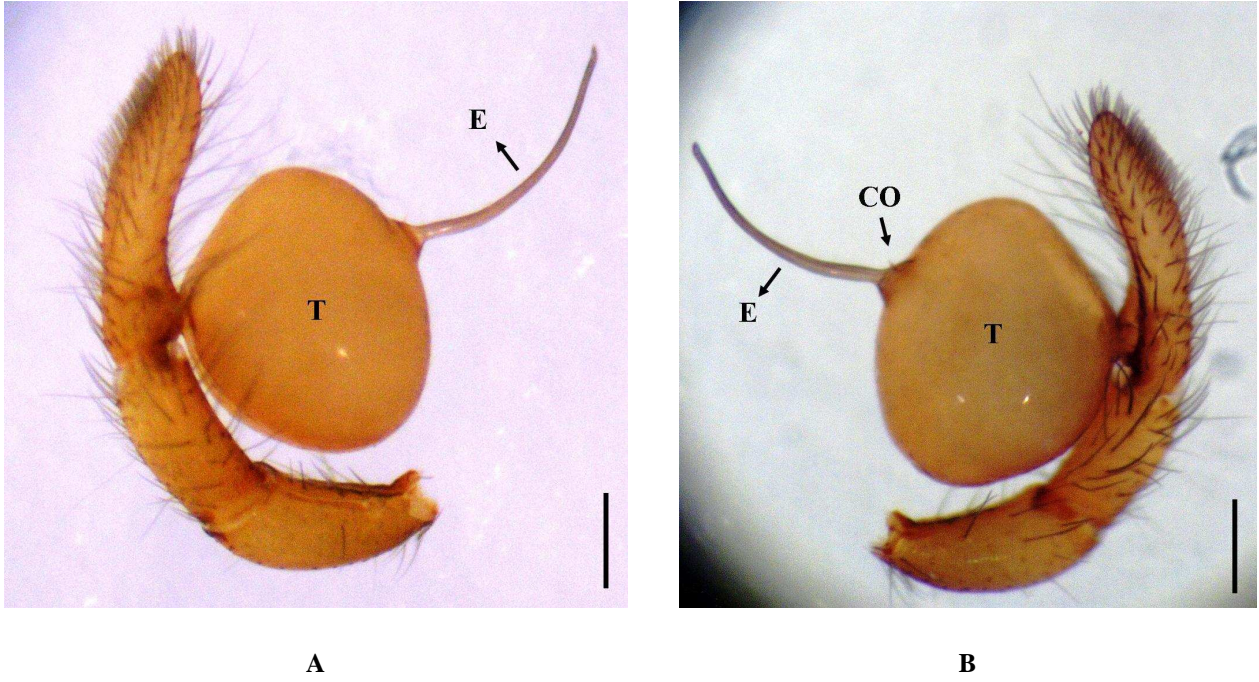

Şekil 4. Patella III'ün dorsalinde yer alan diken, ok ile işaretli (Ölçek çizgisi, 0.2 mm)

Tablo 1. *Stalagtia thaleriana*, bacak ölçüleri.

Bacak Uzunluğu	C	Tr	Fe	Pa	Ti	Me	Ta	Toplam
I	0.8	0.2	1.4	1.0	1.3	1.2	0.3	6.2
II	0.7	0.2	1.3	0.9	1.1	1.1	0.3	5.6
III	0.4	0.1	1.0	0.4	0.9	0.8	0.3	3.9
IV	0.6	0.2	1.7	0.8	1.4	1.5	0.3	6.5

Palpal tibia kısa olup, tarsus uzunluğunun hemen hemen yarısına denk gelmektedir. Palpal organ basit; tegulum küresel; embolus uzun, silindirik, dikensi ve uç kısmı hafifçe kıvrık. Embolusun kaidesinde kısa, dikensi bir kondüktör bulunmakta (Şekil 5).

Şekil 5. *S. thaleriana* sol palpal organ, **A.** Lateral **B.** Prolateral görüntü (Ölçek çizgisi, 0.2 mm)

4. Sonuçlar ve tartışma

Chatzaki ve Arnedo (2006), *S. thaleriana*'nın kurak yaz ayları haricinde, özellikle Mart-Nisan ve Ekim-Kasım dönemleri ağırlıklı olmak üzere, tüm yıl boyunca aktif olduğunu belirtmişlerdir. Bizim örneklememiz tesadüfi olduğundan dolayı türün ekolojisi ve yaşam devri hakkında detaylı bilgi verebilmemiz mümkün olmamıştır. Bununla birlikte, türü Kasım ayı içerisinde toplamamız ve örnekleme bölgesindeki mevcut vejetasyonun yapısının (Çam ve Meşe ormanları), *S. thaleriana*'nın tip yerindeki vejetasyon ile örtüşmesi dikkate alınması gereken verilerdir.

Harpacteinae alt familyasında; palpal organın, üreme dönemlerinde erkek bireyler arasında ölümcül bir silah olarak kullanıldığı da bilinen bir olgudur (Rezac, 2008). Örneklenen *S. thaleriana* arazi defteri kayıtlarımıza “tek palpli” olarak geçmiştir. Arazi sonrası yapılan ayrıntılı incelemelerde, örneğin sağ palpinin bir süre önce koptuğu, kopma bölgesinde oluşan yara dokusundan anlaşılmıştır. Bu durum türün üreme döneminde olduğuna dair bir işaret olabilir.

Örnek sayımızın az olması, *S. thaleriana*'nın Girit popülasyonu ile gerçekçi bir morfometrik karşılaştırma yapabilmemize olanak sağlamamıştır. Ancak elde ettiğimiz veriler doğrultusunda örneğimizin Girit popülasyonuna oranla nispeten küçük boylu olduğu, bacak uzunluk oranlarının ise Girit popülasyonu ile paralellik gösterdiği söylenebilir. Bununla birlikte, palpal organın yapısal özellikleri, Girit popülasyonu ile birbir örtüşmektedir.

Teşekkür

Teşhisimizin doğruluğunu teyid ettiği için Dr. Maria Chatzaki (Girit, Yunanistan)'ye teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Bayram, A., Kunt, K.B., Danışman, T. 2009. The Checklist of the Spiders of Turkey. Version 08.1.0. Turkish Arachnological Society, online at <http://www.araknologidernegi.org.tr/turkishspiders>.
- Brignoli, P.M. 1978. Ragni di Turchia V. Specie nuove o interessanti, cavernicole ed epigee, di varie famiglie (Araneae). *Revue Suisse Zool.* 85: 461-541.

- Chatzaki, M., Arnedo, M. 2006. Taxonomic revision of the epigeal representatives of the spider subfamily Harpacteinae (Araneae: Dysderidae) on the island of Crete. *Zootaxa*.1169: 1–32.
- Deeleman-Reinhold, C.L., Deeleman P.R. 1988. Revision Des Dysderinae (Araneae, Dysderidae), Les Especies Mediterraneennes Occidentales Exceptees. *Tijdschr. Ent.* 131: 141-269.
- Karol, S. 1967. Türkiye Örümcekleri. I. Ön Liste pp. 1-37. Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara.
- Kuntner, M., Sket, B., Blejec, A. 1999. A comparison of the respiratory systems in some cave and surface species of Spiders (Araneae, Dysderidae). *The Journal of Arachnology*. 27:142–148
- Nosek, A. 1905. Araneiden, Opilionen und Chernetiden. In Penther, A. und E. Zederbauer, Ergebnisse einer naturwissenschaftlichen Reise zum Erdschias-Dagh (Kleinasien). *Ann. naturh. Hofmus. Wien.* 20: 114-154.
- Platnick, N.I. 2009. The world spider catalog, Version 9.5. New York: American Museum of Natural History, online at <http://research.amnh.org/entomology/spiders/catalog/DYSDERIDAE.html>.

(Received for publication 24 March 2009; The date of publication 01 August 2009)